

LEZBNIK

Ponedeljek, 6. junij 2016

Leto 4 / št. 1

SOCIALNI ORGANIZMI, TEROR MOLKA IN HOMO ŽVIŽGAČI

Nina Dragičević

Lanski uvodnik Lezbnika je zbudil, razburil in spravil k življenju nemalo duhov in teles.

Morda ugibate, da bo letošnji uvodnik blag in dobrohoten, saj sem vendarle programska vodja Festivala, svojega pa že ne bom teptala. Prav imate, blag in dobrohoten bo, kot je bil tudi lanski. Če se torej sprašujete, ali nisem v navzkrižju interesov, ko se na eni strani še vedno sprašujem, na kaj le ste tako ponosni, in na drugi strani pripravljam program in vizualno podobo Parade ponosa, sta tako vaše izhodišče kot tudi vprašanje napačna. Kajti, kar je lanska organizacijska ekipa - na moje veliko razočaranje - spregledala, ko je tako impulzivno odregirala, je to, da je bil celoten uvodnik še najmanj namenjen njim, ki so s smešno nizkimi sredstvi, v frustrirajoče kratkem času in brez plačila za svoje delo postavili več kot dva tedna dogodkov z namenom, da bi skupnost imela kam priti. In vendar. 6. junija 2015, uro po tem, ko je Lezbnik prišel iz tiskarne, se nihče več ni pogovarjal z nikomer. Tako je že ob -prvi številki časopis povsem pogorel pri realizaciji svojega namena. Želel je spodbuditi diskusijo, a naletel ni le na odklon, temveč na molk. Na komunikacijski rez, infantilno obliko izražanja nestrinjanja. Na ugovor, ki se ni zgodil. Pa se je zgodil, saj se je zgodil molk. Zgodila se je tudi cenzura. Spomnimo: časopis je bil objavljen na strani festiva-

la, na katerem je v osnovi nastal - gre za Lezbično četrt -, a je bil od tam odstranjen. Brez skrbi, ljuba aktivistična in psevdoaktivistična javnost, opisani dogodek ni poskus vračanja v preteklost ali *pranja umazanega perila*, saj nismo nikakršne gospodinje in perilke, temveč odrasli ljudje, zmožni artikulacije še tako neprijetnih občutij. Opisani dogodek je opozorilo na nevarnost.

Pa dobro, kaj spet, kaj je narobe, se morda sprašujete, ko povsem sterorizirani od meja, ki vas doletavajo na vseh ravneh eksistence, in tistih, ki jih opazujete v svoji okolici, iščete pet minut miru in počitka. Natanko to je narobe. Miru in počitka ni, (s)terorizirani boste in bomo vedno, predvsem pa takrat, ko bomo ugovarjali z molkom in se artikulirali v zasebnosti, ki je varna zgolj v tem, da se tam bolj ali manj vsi strinjajo. O molku kot varovalnem ventilu je že vse povedala **Audre Lorde**. Njenih besed se naša skupnost v aktivističnem smislu še kako zaveda. Opozarjajo na prav vsako nepravilnost. Ko se zgodijo veliki družbeni fiaski in absurdi, kot so referendumi, skupnost stopi pač skupaj in je zato skupnost. Seveda, takoj za tem jo navozi druga skupnost, ki je hkrati tista skupnost, ki se ji naša skupnost želi približati na vse pretege. Pa saj to je noro! A tu so še javnosti skriti zločini. Če **Snowden** misli, da se je prvi spomnil razkrivanja ubesedenih zločinov, verjetno še ni slišal za **Braneta Mozetiča** ali **Tatjano Greif**.

V enem izmed nešteto javnih izpostavljanj nepravilnosti leta 1991 **Dane Zajc** v vlogi predsednika Društva slovenskih pisateljev zapiše: "*Kultura homoseksualcev bi morala biti deležna enake podpore družbe kot katerakoli druga oblika kulture.*" Kaj hitro je leto 2016 in Javna agencija za knjigo društvu ŠKUC ne podeli sofinanciranja LGBT branj, ker "se zdi, da ostajajo preveč ekskluzivno zaprta v lasten krog GLBT populacije." Mozetič, jasno, znori, in jim pošlje javni ugovor zoper odločbo. Pa ne sam, pod pismo se podpiše tudi dvanajst LGBT literatov.

Samo dvanajst zgolj zato, ker Mozetič prosi za podpise že objavljene avtorje. Med njimi je **Nataša Velikonja**, ki ji bo v torek, 8. junija, mesto Ljubljana uradno podelilo *Župančičevo nagrado - najvišje priznanje Mestne občine Ljubljana za izjemne stvaritve na področju umetnosti in kulture*. V utemeljitvi izbire MOL piše o sebi kot o *LGBT prijaznem mestu*. Mesto in župan sta vendarle častni pokrovitelj Parade ponosa že vrsto let. In nenazadnje je v vladavini župana **Zorana Jankoviča** mesto zagotovilo prostor naši skupnosti, ko je legendarni *Cafe Open* zaključil svojo zlato dobo. Zdaj imamo *Pritličje*, ki ga vodita **Barbara Rajgelj** in **Nina Hudej**, in tudi letošnja Parada ponosa bo precejšen del programa izvedla prav tam. Skratka, prav nič pretenciozno se ne zdi, če mesto o sebi tako govori. Pa je. Ne le to, tudi neresnično je. Mestna občina Ljubljana je namreč letos spomladi gladko zavrnila sofinanciranje Parade ponosa, krovnega dogodka, ki bi mestu še nekako ohranil naziv LGBT prijaznega. Znajdite se vendar, drago homoseksualstvo. Da je povorka, torej, hoja čez mesto, plačljiva, je sicer groteska posebne sorte.

A tudi tu se ne konča, saj Parada ponosa že nekaj let ni več zgolj parada, temveč je festival. In letos je predvsem kulturni festival. V programu je tako med drugim mogoče najti otvoritev razstave **Sadie Lee**, britanske slikarke in lezbijke, prav tiste, ki je svojo sliko *Lavender* (1992) posodila zbirki *Vizibilija* založbe ŠKUC kot vizualno opremo prevoda knjige **Lillian Faderman**, Več kot ljubezen moških. Društvo Parada ponosa je za razstaveni prostor zaprosilo MOL, ki je v znak podpore omogočil, da se razstava izvede v galeriji *Kresija*. Pa se ne bo. Nekaj tednov pred postavitvijo so iz galerije sporočili, da odpovedujejo razstavo, saj da so prejeli možnosti prikazati nekaj resnično dobrega. Znajdite se, drago homoseksualstvo, pomagajte si sami. Da ne bo pomote, mesto je zopet priskočilo na pomoč; ponudilo je kar mestno hišo. Precej spektakularno, če

pomislite, da je iz sicer neznanih razlogov mestna hiša objekt nemega buljenja prav vseh tukajšnjih turistov. Tako se ima zgoditi razstava v notranji galeriji rotovža. A tudi to ne kar tako. Kajti slike so morale najprej čez cenzorsko sekcijo tega *LGBT prijaznega mesta*. Na sestanku je ena izmed uradnic poudarila, da mestno hišo obiskujejo družine in da jih je treba nekako opozoriti na *vulgarnost* vsebine. Tako so bile slike poslane v odobritev in mestno vladarstvo se je usmilo teh že tako izprijenih bitij, kot so lezbijke, ter razstavo dopustilo. A le, če jo nekdo ves čas čuva. Ko rečem *čuva*, želim v resnici reči *blokira vstop*, saj je vloga čuvaja opozarjati na obscenost slik Sadie Lee. A to mesto je *LGBT prijazno mesto* in zato so v katalogu festivala Parade ponosa 2016 navedeni kot *častni pokrovitelji* in zato bo imel župan na odru parade govor in vsi bomo ena velika ljubeča družina. Tako, povedali smo tudi to in kljub svoji mimobežnosti bo informacija ostala javno zabeležena. Če pomislite: tako, iz javnega opozarjanja na nepravilnosti, je Parada ponosa tudi nastala. Štekate?

Ne, ne štekate, kajti vztrajno zavračate taisti aktivistični, opozorjevalni, polemični in konec koncev intelektualni princip delovanja znotraj lastne skupnosti.

Roko na srce, naša skupnost se pogosto zdi kot nekakšna tiha različica *wikileaks*. Slej ko prej se vse razkrije. Pravzaprav že od začetka vsi vse vemo, a nam nekako ugaja misterioznost tihe cirkulacije informacij v prostoru, zato raje niti pisknemo ne, da bi le tako ostalo. To so naši *socialni orgazmi*. Še več, naš prostor je takšna znanstvena fantastika, da informacije pricurljajo ven, še preden so se uspele materializirati. Nato tako protorealne krožijo od ene scene do druge, na poti doživljajo metamorfoze nepredstavljivih razsežnosti, domišljije, ki bi gladko povzila nadrealistične ume tipa Cahun, Carington, Kaplan in Pade. Skratka, vsi vse

vemo, a kot da bi se v zgovornosti molka napajali, te groteskne, uničujoče in nasilne forme komunikacije ne spustimo. Podaljšujemo jo. A to povzroča fraktalizacijo skupnosti, ki prav zato to več ni.

Zakaj pride do tega? Zakaj smo lahko navzven tako močni v boju proti strukturam, ki nas želijo zravnavati z zemljo ali potisniti še malce globlje, *pod* njo, navznoter, pa se vedemo kot tista skupina šolark, ki nujno izključuje vsaj eno? Če pravimo, da *nismo nič od tega*, zakaj se vedno znova kaže ravno nasprotno? Preprosto (četudi nadvse shrljivo): zaradi želje po vladanju. In ta se kaže na najrazličnejših ravneh. Molk ni tišina; reči, ki se zgodijo v naši skupnosti, prediskutiramo pa jih zgolj znotraj svojih *klik*, so patetična iskanja potrditve tam, kjer je vnaprej zagotovljeno, da bo ta obstajala, to pa vzdržuje nereflektiranost pozicij, rigidnost perspektiv in onemogoča temelj civilizacije: pogovor. Na koncu vsi mnogo vemo, a vsi molčimo, zato je povsem nepomembno, ali kaj vemo. Obenem je posedovanje informacije simbol moči, kupon hierarhijsko ambicioznih, ki ne razumejo, da smo v mali skupnosti, kjer skrito informacijo poleg njih posedujejo še vsi ostali. Skratka, burleska, ki je res ne potrebujemo. Največja organizacija pri nas se ne bi rabila čutiti užaljeno, ker enočlanska programska ekipa koga od njih že prvi dan ni povabila na vse okrogle mize festivala, saj pač niso bogovi. Skratka, smešno. Naši prostori ne bi rabili biti beli od cenenege spida, saj ta ni nič drugega kot zadnji pobeg pred zunanjimi stiskami, ki se nato naselijo prav v naše črne prostore, mi pa jih samo stoično gledamo. Skratka, antiaktivizem. Pionirski generaciji niti malo ne bi bilo treba vztrajati na avtopilotu zavračanja vsakršnega sodelovanja, izkazovati nula zaupanja v nove ljudi in jih hkrati spodkopavati, saj je v jedru tega početja zgolj in samo strah pred smrtjo in pozabo - na to pa,

torej, obsojajo tudi to novo generacijo, še preden se je rodila. Če pa smo vsi že utrujeni od dela in prepucavanj, in smo, potem je nekaj hudo narobe, da se nič ne spremeni. Brez odprte diskusije oziroma *možnosti* širše diskusije lahko zaključimo že danes. To, kultivirana diskusija, bi lahko bila naša razlikovalna kultura. Pa ni. Toda, če bomo pristajali na komunikacijske strategije, ki se navzven kažejo kot stabilizacijske in benevolentne, navznoter pa so kancerogene, si bomo sami krivi, saj se bomo dokončno uničili navznoter, in v tem primeru predlagam, da se termin *aktivist/ka* ukine.

Poanta? Skupnost predvideva varen prostor izražanja. Diskusijo. Sogovornika. Komunikacijo izven neprepustnih mehurčkov strinjanja. To je tisto, kar potrebujemo, da ne bi vsi že v zgodnjih dvajsetih osiveli, ko pridemo prvič na homosceno iskat dom, naletimo pa na raztreščenje, homofobijo, bifobijo, transfobijo, ksenofobijo, občo fobijo, seksizem in druge rasizme, onemogočanje avtorske realizacije, spodmikanje tal zaradi nepripadnosti pravi kliki ter shizofrenijo prihajanj in odhajanj. Nehajmo se slepiti. Kajti ta naša skupnost ni mavrično vesela. Tudi seksi črna ni. Siva je in v mnogih odtenkih sive je, a siva je, kot je v tej kotlini megla, ki pa na koncu vendarle izpuhti. Prav nič varnega ni v nevidnosti, sploh pa je ravno nevidnost tista, proti kateri se naša skupnost bojuje. Prav nikakršen uspeh ni vladati, če se za to prodajamo zunanjim parazitom, v katerih vidimo bogove in potencialne realizacije svojih tehnokratskih ambicij. Dokler bomo v naši 'skupnosti' živeli tako, bo parada farsa, fantazmagorija vezi, ustvarjena, da se družbi, ki jo resnično ogroža, predstavi kot moralno vzvišena oaza strpnosti, podpore in nerassističnega diskurza. A to bo laž, posmeha vredna basen, ki jo bo zapustilo še tisto malo razuma. Ta laž, ta mehurček, bo nekega dne, ki bo prav kmalu, počil. Šlo bo za implozijo.

Kolofon:

Urednikovanje in oblikovanje: Nina Dragičević
Tisk: Društvo ŠKUC
lezbnik@ninadragicevic.com

Med 6. in 18. junijem 2016 izhaja Lezbnik kot posebna edicija v okviru tedna Parade ponosa.

Te dni na festivalu Parada ponosa:

7. 6.: premiera predstave *Inerpretacija sanj Alexandra McQueera* (Sandi Jesenik) | 8. 6.: *Kultura poniževanja* (Daniel Arzola, Antonij Karadzovski, Simon Maljevac, Jasna Magič) | 9. 6.: *Na obrobju obrobja* (Vera Kurtić) | 10. 6.: forum: *L v LGBT* (Vera Kurtić, Eva Gračanin, Barbara Rajgelj, Tadeja Pirih) | 11. in 12. 6.: Skupnostni vikend na Metelkovi